

**FUŠ – Film u školi vam predstavlja film
ŠEGRT HLAPIĆ**

Studen 2013.

Pripremila Željka Ferencić, prof.

Žanr: dječji, obiteljski

Trajanje filma: 100 minuta

Zemlja i godina proizvodnje: Hrvatska, 2013.

Redatelj: Silvije Petranović

Scenarist: Silvije Petranović, prema knjizi *Čudnovate zgrade šegrta Hlapića* I. Brlić-Mažuranić

Producenti: Maydi Mervar Petranović, Silvije Petranović

Produkcija: Maydi Film & Video, Zagreb

Direktor fotografije: Mirko Pivčević

Montažer: Andrija Zafranović

Scenograf: Ivo Hušnjak

Kostimograf: Ante Tonči Vladislavić

Glazba: Anita Andreis

Uloge: Mile Biljanović (Šegrt Hlapić), Ena Lulić (Gita), Goran Navojec (Majstor Mrkonja), Hristina Popović (Majstorica), Milan Pleština (Crni čovjek), Bojan Navojec (Grga), Božidarka Frajt (Grgina majka), Livio Badurina (Gospodar cirkusa), Špiro Guberina (Stari mljekar), Mustafa Nadarević (Siromašni košarač), Kristijan Potočki (Pijanac kontrabasist), Ivo Gregurević (Gazda u selu), Tornjak Uran zvan Johnny (Bundaš), Lujo (papiga)...

Foršpan: <http://www.youtube.com/watch?v=bX9KF9nwEc0>

Službene stranice: <http://www.segrthlapić.hr/>

<https://www.facebook.com/pages/%C5%A0egrt-Hlapi%C4%87-Film/176090229105729>

Uzrast: Osnovna škola

Korelacija s nastavnim predmetima: hrvatski jezik, likovna kultura, medijska kultura

Kratki sadržaj:

Mali postolarski šegrt Hlapić, nepravедno optužen odlazi od kuće razgaziti tijesne čizmice koje je njegov gospodar Mrkonja htio baciti u vatru. Odmah za njime pobjegne i pas Bundaš, njegov najbolji prijatelj i vjerni pratitelj. Kako već drugog dana svog putovanja ostaje bez čizmica, kreće u potragu za lopovom. Ubrzo susreće Gitu, cirkusku djevojčicu koja je siročić poput njega. Nastavljaju putovanje zajedno, pomažući svakom i doživljavajući niz neobičnih i opasnih pustolovina. U konačnom obračunu hrabri Hlapić pobjeđuje zlog crnog čovjeka i s pronađenim čizmicama vraća se kući gdje će sve čekati jedno veselo iznenađenje.

NAPOMENA UČITELJICAMA I UČITELJIMA

Tijekom pet godina djelovanja, "Film u školi" organizirao je brojne edukacijske cikluse promovirajući kvalitetne filmske naslove relevantne tematike. Nakon što smo dobili preporuku Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, odnosno Agencije za odgoj i obrazovanje, u svoj edukacijski program uvrstili smo i *Šegrt Hlapića*. No, dugo očekivana ekranizacija jednog od najpoznatijih domaćih dječjih romana spisateljice Ivane Brlić-Mažuranić, nažalost, nije ispunila očekivanja. Nakon odgledane premijere, ekipa "Filma u školi" smatra da *Šegrt Hlapić* nije kvalitetno ostvarenje hrvatske kinematografije, međutim, uvrstili smo ga u svoj program zbog izuzetnog interesa škola. Isto tako, smatramo da je vrlo važno razvijati i kritičko promišljanje filmova u djece i mladih. Kako bi poboljšali produkciju kvalitetnih hrvatskih filmova za djecu, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika, učiteljica i učitelja. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net.

Različite stavove filmskih kritičara o *Šegrtu Hlapiću*, također možete pročitati na sljedećim linkovima:

- <http://www.jutarnji.hr/diletantski-reziran-klasik-djecje-literature/1138503/>
- <http://hot.net.hr/film/filmoskop/presminkan-i-bezivotan-sapunicarski-segrt-hlapić>
- <http://www.klinfo.hr/kategorija/hr/gledali-smo/25/segrt-hlapić-poeticno-putovanje-koje-slavi-temeljne-emocije-poput-dobrote-ljubavi-i-zajedništva/9186/1/>
- <http://www.glasistre.hr/vijesti/mozaik/segrt-hlapić---junak-promasenog-nadanja-429384>
- <http://www.vecernji.hr/film/produkcija-je-dobra-ali-rezija-skripi-901604>
- <http://www.novolist.hr/Scena/Film/Ekranizacija-Segrt-Hlapica-u-reziji-Silvija-Petranovica-premijerno-u-kinima>

Sto godina "Čudnovatih zgoda šegrt Hlapića"

Film *Šegrt Hlapić* nastao je prema klasiku Ivane Brlić-Mažuranić (1874.-1938.). Često nazivana hrvatskim Andersenom (radi njene virtuoznosti kao pripovjedača za djecu) i hrvatskim Tolkienom (radi posezanja u fantastični svijet mitologije), Ivana Brlić-Mažuranić, ravnopravno stoji rame uz rame svjetskim velikanima dječje književnosti. Najpoznatija po zbirci pripovjedaka "Priče iz davnine" i pustolovnom romanu "Čudnovate zgode šegrt Hlapića", ova je književnica bila čak dvaput nominirana za Nobelovu nagradu, te bila prvom ženom koju je Akademija primila u svoje krugove.

Inspiraciju za literarni lik Hlapića, koji je postao simbolom prijateljstva, ljubavi prema čovjeku, pravednosti i požrtvovnosti, Ivana Brlić-Mažuranić pronašla je u stvarnosti, susrevši malog šegrta na sajmu u Slavonskom brodu. Hlapić je tako postao dijelom djetinjstva svakog djeteta u Hrvatskoj, te od prvog objavljivanja 1913., roman je doživio brojna izdanja. Bio je preveden na sve važnije jezike, uključujući i bengalski, hindu, kineski, vijetnamski, japanski i perzijski. Na temelju njega napravljen je i istoimeni dugometražni crtani film iz 1997. godine, snimljen od hrvatske produkcijske kuće Croatia Film. No, razlikuje se od romana u tome što su likovi u crtiću predstavljeni kao miševi, dok su u izvornom djelu ljudi. Napokon, nakon stogodišnjice izlaska romana, snimljen je i prvi dugometražni igrani film čije se režije uhvatio Silvije Petranović.

Silvije Petranović (1959., Nova Gradiška) diplomirao je filmsku režiju na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu. Osim kao filmski i televizijski redatelj, poznat je i kao pionir video umjetnosti, producent i slikar. Režirao je dugometražne filmove prema književnim klasicima Milana Kundere (*Nitko se neće smijati*), Jirija Šotole (*Družba Isusova*) i konačno, *Šegrta Hlapića* prema knjizi Ivane Brlić-Mažuranić. Film je sniman na lokacijama u Baranji, a tu su još i Lekenik, Odransko Polje, zagrebački Gornji grad i Osijek.

"Moj je cilj bio ostati što vjerniji romanu Ivane Brlić Mažuranić, a da opet dodam i svoju viziju, pomaknem granicu i kreiram filmski svijet magičnog realizma, što je bio težak zadatak... Roman je izašao 1913., a ja sam radnju malo pomaknuo u vrijeme između dva svjetska rata. Taj svijet mi se učinio filmičnijim i bližim nama danas, jer je već napučen vozilima i kostimima koji nam nisu toliko daleki. Htio sam da gledatelja ne opterećuje vrijeme radnje..."

Silvije Petranović, redatelj

Cijeli intervju s redateljem možete pročitati na sljedećim web stranicama:

- <http://www.tportal.hr/showtime/film/296486/Segrt-Hlapić-je-road-movie-s-obratima-koje-djeca-super-kuze.html>
- <http://m.slobodnadalmacija.hr/Scena/Najnovije/tabid/298/articleType/ArticleView/articleId/226985/Default.aspx>

PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU MEDIJSKE KULTURE

Prilikom gledanja filma trebalo bi izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz cijeli film. To su primjerice pustolovine šegrta Hlapića, hrabrost, pravda, požrtvornost, poštenje, siromaštvo, pobjeda dobra nad zlim i slično. Adaptacija književnog predloška također je tema za sebe. Učiteljice i učitelji bi trebali imati na umu kako filmska adaptacija književnih djela nije jednostavan proces transformacije pri kojem se književnost jednostavno reproducira u drugom mediju. Naprotiv, prenošenje iz jezičnoga u vizualni medij je nužno povezano s temeljenim promjenama pri čemu vjernost predlošku nije vrijednosni kriterij.

Svakako, trebalo bi ponoviti znanja o djelu, stvaralaštvu i životu Ivane Brlić-Mažuranić, budući da film slijedi obveznu školsku lektiru. Nakon gledanja filma, učiteljice i učitelji bi trebali preobličiti i prilagoditi ovisno o dobi djece, pitanja koja nameće ovaj film. Prvo što trebaju upitati učenike nakon projekcije filma jest kako ih se dojmio film, je li im bio zanimljiv i slično. Nakon što iznesu svoje doživljaje, u razredu bi uslijedila istraživačka rasprava kroz niz pitanja:

Koji je ovo filmski rod i filmska vrsta?

Gdje i kada se zbiva radnja filma?

Što je tema ovog filma?

Kako započinje film?

Kojim se zanatom bavi Hlapić i što to znači biti šegrtom? Nabrojite zanate koje poznajete.

Kakav je majstor Mrkonja? Kako se ponašao prema Hlapiću? Ima li njegovo ime nekakve veze s njegovim osobinama?

Kako se majstorica odnosila prema Hlapiću? Koje ime biste dali majstorici?

Zašto je Hlapić napustio majstora Mrkonju? Koju je osobinu Hlapić pokazao donijevši takvu odluku?

Koju osobinu je Hlapić pokazao pomažući starom mljekaru tijekom prvoga dana svog putovanja? Ima li danas takvih mljekara?

Tko se Hlapiću pridružio u bijegu? (pas Bundaš)

Koga Hlapić zatiče u kući s plavom zvijezdom? Na koji je način pomogao dječaku?

Kako se osjećao Hlapić nakon što je upoznao crnog čovjeka? Što se dogodilo dok je spavao?

Tko je Gita? Kamo putuje? U čemu je vješta? Nakon što se pridružila Hlapiću na putovanju, saznajemo da je siroče poput njega. Je li lako odrastati kao siroče?

U čemu se razlikuju Hlapić i Gita pri radu? Zašto je seljak otjerao Gitu?

Komentirajte izjavu seljaka: "Tko ne radi, ne treba ni jesti".

Na koji je način Gita zaradila svoju večeru?

Što mislite, je li važno znati raditi ili je dovoljno htjeti naučiti raditi da bi se nešto dobro napravilo? Organizirajte diskusiju.

Nakon što je tijekom noći izbio požar u selu, nitko se nije htio popeti na krov kuće. Zašto? Što je učinio Hlapić da spriječi požar? Koju osobinu je pokazao? Opravdavate li njegovo ponašanje? Kako biste postupili na njegovom mjestu? Mislite li da je to jako opasno i da djeca ne smiju činiti ništa osim onoga što im odrasli dopuste? Ili mislite da se dobro djelo može napraviti ako smo hrabri? Organizirajte raspravu.

Koja je mračna tajna izašla na vidjelo tijekom požara u selu?

Opiši zgode na sajmu. Kako su Gita i Hlapić zaslužili večeru? Koju je bajku Hlapić ispričao Giti?

Što su saznali Hlapić i Gita iz razgovora crnog čovjeka i gospodara cirkusa?

Što se Mrkonji dogodilo kada je krenuo na sajam?

Kako je stradao crni čovjek?

Koja se Gitina tajna otkriva na kraju?

Što je Hlapić baštiniio od mljekara?

Što se dogodilo s Hlapićem i Gitom kada su odrasli?

Koji su likovi u filmu u doživjeli pozitivnu preobrazbu?

Kojivamjeliknajdražiizašto? Kako ste doživjeli Hlapića? Bili vam on mogao biti prijatelj?

Što biste rekli, koja je pouka ovog filma? Kojeseživotnevrijednostiističuufilmu? Je li važno biti hrabar, mudar, dobar prema drugima, pošten i vedar, kako bi bili sretni u životu?

Prikazuje li film realne situacije? Objasnite! Koji vam je prizor bio najupečatljiviji ili najnapetiji? Postoje li u filmu neki smiješni elementi? Ako da, koji? Što mislite, nedostaje li filmu zabave i humora? Kako pak ocjenjujete tužne trenutke u filmu?

FILMSKA IZRAŽAJNA SREDSTVA

Kakva je uvodna špica filma?

U koje se vrijeme događa radnja filma? Po čemu možete prepoznati razdoblje prve polovice XX. stoljeća? Kakav je eksterijer, a kakav interijer u kućama?

Kakvi su kostimi? Što nam oni otkrivaju?

Kakvim jezikom govore likovi?

Usporedite svijet iz filma s današnjim! Usporedite odjeću, namještaj, tehnologiju, jezik...

Kakva je glazba? Imali ona neku ulogu u ovome filmu? Kakav ugođaj stvara? Postoji li povezanost glazbe i pokreta kamere? Navedi barem jednu scenu u kojoj misliš da je glazba bila važno izražajno sredstvo i objasni zašto.

Kakav je tempo i ritam filma? Po duljini kadrova i pokretima kamere što biste rekli, je li ovaj film dinamičnog ili statičnog karaktera?

Kakva je gluma u filmu? Djeluju li vam glumci prirodno? Kako biste ocijenili njihovu glumu? Radi li se o dobrom ili lošem odabiru glumaca za uloge? Obrazložite svoje mišljenje.

Koje vrste filmskih planova dominiraju filmom?

Jeste li primijetili nekakve greške u filmu? (primjerice, evidentna Gitina dvojnica, tj. kaskaderka koja hoda po užetu)

ZADACI ZA UČENIKE

- Nacrtajte šegrta Hlapića.
- Napišite pismo šegrtu Hlapiću.
- Ako ste čitali "Čudnovate zgrade šegrta Hlapića", što mislite, je li ovo uspješna ekranizacija knjige? Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite kritiku odgledanog filma.
- Napravite plakat o Šegrtu Hlapiću i Ivani Brlić-Mažuranić, uz pomoć lektire i Interneta.
- Za one koji žele više. Razred podijelite u nekoliko grupa. Učenicima objasnite pojam adaptacije. Neka učenici odaberu jedan ulomak iz knjige "Čudnovate zgrade šegrta Hlapića" te taj ulomak preoblikuju u scenarij. Neka razmisle i napišu, kako bi odabranu scenu prikazali uz pomoć filmskih izražajnih sredstava. Mogu i nacrtati određene kadrove. Također, neka razmisle, hoće li pritom nešto oduzeti ili promijeniti u priči. Na koncu, prizor trebaju odglumiti.

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

